

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 15.6.2006
KOM(2006) 302 galutinis

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS
TARYBAI IR EUROPOS PARLAMENTUI**

dėl miškams skirto ES veiksmų plano

{SEK(2006) 748}

KOMISIJOS KOMUNIKATAS TARYBAI IR EUROPOS PARLAMENTUI

dėl miškams skirto ES veiksmų plano

1. ĮVADAS

Šis komunikatas – tai atsakas į Tarybos prašymą¹ Komisijai 2006 m. pateikti miškams skirtą ES veiksmų planą. Jį rengiant buvo glaudžiai bendradarbiaujama su valstybėmis narėmis ir suinteresuotosiomis šalimis. Komunikate atsižvelgiama į Europos Parlamento ataskaitą apie ES miškų ūkio strategijos įgyvendinimą ir susijusias Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto bei Regionų komiteto ataskaitas. Prie komunikato pridedamame Komisijos tarnybų darbo dokumente pateikiama šio dokumento rengimo proceso santrauka.

2. BENDRIEJI PRINCIPAI IR TIKSLAI

Bendrieji principai

Veiksmų planas yra paremtas 1998 m. gruodžio 15 d. Tarybos rezoliucija dėl Europos Sąjungos miškų ūkio strategijos². Jame nustatomi Bendrijos ir valstybių narių su mišku susijusios veiklos pagrindiniai principai ir sukuriamas Bendrijos veiksmų ir valstybių narių miškų politikos koordinavimo priemonė.

Apskritai miškams skirtu ES veiksmų planu siekiama paremti ir sustiprinti tvarią miškotvarką ir įvairiapusį miškų vaidmenį. Jame vadovaujamas šiais principais:

- nacionalinės miškų programos sudaro tinkamą struktūrą tarptautiniams su mišku susijusiems įsipareigojimams įgyvendinti;
- miškų politikoje vis svarbesni tampa globalūs ir keliems sektoriams aktualūs klausimai, tad veikla turi būti geriau derinama ir koordinuojama;
- reikia padidinti ES miškų sektoriaus konkurencingumą ir geriau tvarkyti ES miškus;
- dera laikytis subsidiarumo principo.

Atsižvelgiant į tai, kad Europos Sąjungoje yra didelė miškų gamtinių, socialinių, ekonominių ir kultūrinių sąlygų įvairovė, o miškų nuosavybės tvarka labai skiriasi, veiksmų plane pripažįstama, kad skirtingiems miškų tipams reikia taikyti jiems pritaikytas priemones ir veiksmus. Plane pabrėžiama, koks svarbus miškų savininkų vaidmuo tvariai ES miškotvarkai.

Veiksmų planu taip pat siekiama Lisabonos strategijos (ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo) ir Geteborgo tvaraus vystymosi strategijos tikslų. Po šio komunikato

¹ Tarybos išvados dėl miškams skirto ES veiksmų plano, 2662–asis Žemės ūkio ir žuvininkystės tarybos posėdis. 2005 m. gegužės 30–31 d.

² OL C56, 1999 2 26.

bus paskelbtas dar vienas, šiuo metu rengiamas, komunikatas dėl ES miško pramonės konkurencingumo.

Tikslai

Rengdamos miškams skirtą ES veiksmų planą Komisija ir valstybės narės sukūrė bendrą miškų ūkio bei miškų ir miškų ūkio vaidmens šiuolaikinėje visuomenėje viziją:

Miškai ir visuomenė: ilgalaikis įvairiapusis miškų ūkis, atitinkantis dabartinius ir būsimus visuomenės poreikius, palaikantis su mišku susijusius pragyvenimo šaltinius.

Daugiafunkcinis miškų ūkis yra naudingas ekonomikos, aplinkos, socialiniu ir kultūros požiūriais. Iš jos gaunamos atsinaujinančios ir ekologiškos žaliavos; ji svarbi Europos, ypač kaimo vietovių, ekonomikos vystymuisi, užimtumui ir klestėjimui. Miškai gerina gyvenimo kokybę – teikia malonią gyvenamąją aplinką, galimybes pailsėti ir profilaktiškai gerinti sveikatą, palaiko ir didina gamtos teikiamus patogumus bei ekologines vertybes. Miškų dvasinis ir kultūrinis paveldas turi išlikti.

Atsižvelgiant į minėtą viziją, veiksmų planu siekiama keturių pagrindinių tikslų:

- didinti ilgalaikį konkurencingumą;
- gerinti ir saugoti aplinką;
- kelti gyvenimo kokybę;
- skatinti koordinavimą ir bendravimą.

Penkerių metų (2007–2011 m.) veiksmų plane numatomi pagrindiniai veiksmai, kuriuos Komisija siūlo įgyvendinti kartu su valstybėmis narėmis. Plane taip pat nurodomi papildomi veiksmai, kuriuos, atsižvelgdamos į savo konkrečias sąlygas ir prioritetus, gali įgyvendinti valstybės narės pasinaudodamos esamomis Bendrijos priemonėmis, nors jų įgyvendinimui taip pat gali reikėti nacionalinių priemonių.

3. VEIKSMAI

3.1. Ilgalaikio konkurencingumo didinimas

Tikslas – padidinti miškų sektoriaus ilgalaikį konkurencingumą ir tausiau naudotis miško prekėmis ir paslaugomis.

Tvarus miškų ūkis gali teikti įvairiopą naudą visuomenei tik tuo atveju, jei miškų sektorius yra konkurencingas. Miškų sektoriuje yra daug galimybių ir toliau iš atsinaujinančių žaliavų kurti aukštos kokybės ir pridėtinės vertės produktus ir paslaugas įvairiems, vis didėjantiems visuomenės poreikiams patenkinti. Siekiant sukurti tvirtą ir dinamišką sektorių, galintį susidoroti su visuotinių pokyčių keliamais iššūkiais, reikia vykdyti mokslinius tyrimus ir tobulinti technologijas, diversifikuoti veiklą, diegti naujoves ir investuoti į darbo kokybę bei žmogiškąjį kapitalą.

I pagrindinis veiksmas – išnagrinėti globalizacijos poveikį ES miškų ūkio ekonominiam gyvybingumui ir konkurencingumui

Komisija atliks tyrimą apie globalizacijos poveikį ES miškų ūkio konkurencingumui, siekdama nustatyti pagrindinius ES miškų sektoriaus raidą lemiančius veiksnius ir suteikti daugiau argumentų diskusijoms apie tolesnius žingsnius didinant miškų ūkio konkurencingumą ir ekonominį gyvybingumą.

II pagrindinis veiksmas – skatinti mokslinius tyrimus ir technologijų plėtrą siekiant didinti miškų sektoriaus konkurencingumą

Moksliniai tyrimai ir technologijų plėtra turi lemiamos reikšmės ES miškų sektoriaus darniam vystymuisi.

Komisija toliau remis miškų ūkio mokslinius tyrimus ir technologijų plėtrą 7-ojoje mokslinių tyrimų pagrindų programoje³.

Komisija ir **valstybės narės** toliau skatins Miškų sektoriaus technologijų platformos plėtrą. Komisija atidžiai stebės, kaip įgyvendinama platformos dalyvių parengta strateginių mokslinių tyrimų darbotvarkė. Valstybės narės, vykdydamos konkrečius projektus, taip pat gali pasinaudoti ERPF⁴ teikiamomis galimybėmis mokslinių tyrimų srityje.

Komisija ištirs galimybes sukurti Bendrijos miškininkystės forumą, kuriame dar glaudžiau vyktų mokslo ir politikos sąveika. Pirmasis žingsnis bus 2007 m. Komisijos surengsimas seminaras, skirtas Bendrijos veiksams šioje srityje aptarti.

III pagrindinis veiksmas – dalytis patirtimi, kaip nustatyti kitų miško prekių (ne medienos) ir paslaugų vertę bei kaip juos parduoti, ir vertinti tokią patirtį

Miškai atlieka daugybę funkcijų, kurių vertė neįtraukiama į parduodamos medienos ir kitų miško prekių kainą. Reikia apskaičiuoti visą miškų bei jų funkcijų vertę ir sukurti bei taikyti neparduodamų prekių ir paslaugų kompensavimo priemones.

Miškų nuolatiniam komitetui (MNK) **Komisija** pasiūlys sudaryti *ad hoc* darbo grupę, kuri surinktų patirtį apie neparduodamų prekių ir paslaugų vertės nustatymo ir kompensavimo mechanizmų taikymą. **Komisija** sudarys sąlygas dalintis tokia patirtimi. **Valstybės narės** aktyviai dalyvaus dalijantis patirtimi.

Valstybės narės skatins vykdyti miško prekių ir paslaugų vertinimo, kompensavimo ir naujoviško pardavimo tyrimus ir bandomuosius projektus, kurie gali būti remiami iš EŽŪKPF⁵, LIFE+ priemonės⁶, 7-osios mokslinių tyrimų pagrindų programos ir Pažangiosios energetikos Europai (PEE) programos pagal Naujovių pagrindų programą⁷ lėšų.

³ COM(2005) 119 galutinis.

⁴ Europos Žemės ūkio ir regioninės plėtros fondas.

⁵ TR (EB) Nr. 1290/2005 (OL L 209, 2005 8 11).

⁶ COM(2004) 621 galutinis.

⁷ COM(2005) 121 galutinis.

IV pagrindinis veiksmas – skatinti naudoti miškų biomasę energijos gamybai

Naudojant medieną kaip energijos šaltinį vietoj iškastinio kuro galima sušvelninti klimato kaitą, kai pagerinamas apsirūpinimas energija, didinamas tiekimo saugumas ir sukuriama užimtumo galimybės kaimo vietovėse.

Miškų nuolatinis komitetas remis Biomasės naudojimo veiksmų plano⁸ įgyvendinimą, ypač tų jo dalių, kurios susijusios su granulių ir skiedrų rinkų kūrimu ir miškų savininkų informavimu apie energijos gamybos žaliavų galimybes.

Komisija sudarys sąlygas išnagrinėti ir skleisti patirtį, sukaupią energijos gamybai naudojant menkavertę medieną, mažus medienos gabaliukus ir medienos atliekas. **Valstybės narės** įvertins, kiek mediena ir medienos atliekos yra prieinamos ir kokios yra jų panaudojimo energijos gamybai valstybėse narėse ir jų regionuose galimybės, kad galėtų apsvarstyti tolesnius veiksmus remti medienos naudojimą energijos gamybai. 7-oji pagrindų programa ir Pažangios energetikos Europai bei Konkurencingumo ir inovacijų programos sudaro galimybes skatinti tokią veiklą.

Komisija ir toliau remis šildymo, vėsinimo, elektros energijos ir kuro⁹ gamybos naudojant miško išteklius mokslinius tyrimus ir technologijų plėtrą pagal 7-osios mokslinių tyrimų pagrindų programos specifinę bendradarbiavimo programą energetiko srityje ir toliau skatins biokuro technologijos platformos kūrimą ir remis šios srities mokslinių tyrimų darbotvarkės įgyvendinimą kaip 7-osios pagrindų programos dalį.

V pagrindinis veiksmas – skatinti miškų savininkų tarpusavio bendradarbiavimą ir gerinti švietimą ir mokymą miškų ūkio srityje

Kadangi kinta nuosavybės struktūros ir vis daugiau miškų savininkų yra ne ūkininkai, jie stokoja tvaraus miško tvarkymo įgūdžių ir gebėjimų. Privačių miško valdų fragmentacija gali sukelti dar daugiau sunkumų ir miškotvarkos išlaidos gali dar padidėti, todėl sumažėtų medienos panaudojimas ir pablogėtų miško funkcijos. Taigi reikia ir aukštos kvalifikacijos bei lanksčios darbo jėgos.

Į tai atsižvelgdamos **valstybės narės** remis miškų savininkų ir miškininkystės darbuotojų profesinį mokymą ir švietimą. **Valstybės narės** taip pat remis miškų savininkų ir jų asociacijų konsultavimo paslaugų kūrimąsi. Tokios paslaugos padės rasti naujų būdų orientuotis į rinką, skleisti informaciją apie tvarią miško tvarkymo praktiką, padės miškų savininkams įgyti biologinės įvairovės didinimo ir buveinių atkūrimo įgūdžių. **Komisija** ir **valstybės narės** dalyosis patirtimi ir geriausia patirtimi, kaip padidinti medienos tiekimą į rinką pramonės tikslams. Šią veiklą galima remti iš Europos žemės ūkio ir kaimo plėtros fondo lėšų bei pagal Bendrijos priemones švietimo ir mokymo srityje.

Siekdamos padidinti miškų ūkio konkurencingumą ir ekonominį gyvybingumą bei nenukrypdomos nuo savo prioritetų **valstybės narės** taip pat gali:

- skatinti miškų savininkų, pramonės atstovų ir trečiųjų šalių bendradarbiavimą kuriant naujus produktus, procesus, technologijas ir našias rinkas;
- skatinti investuoti, kad padidėtų miškų ekonominė vertė;

⁸ COM(2005) 628 galutinis.

⁹ COM(2006) 34 galutinis.

- remti miškų savininkų asociacijų steigimąsi ir plėtrą.

3.2. Aplinkos gerinimas ir saugojimas

Tikslas – išlaikyti ir tinkamai padidinti biologinę įvairovę, anglies sekvestraciją, miškų ekosistemų vientisumą, sveikumą ir atsparumą įvairiais geografiniais mastais.

Norint, kad miško sistema būtų sveika, svarbiausia išlaikyti jos derlingumą, atsparumą ir biologinę įvairovę. Sveika miško sistema savo ruožtu yra būtina sveikai visuomenei ir ūkiui.

Miškai vaidina esminį vaidmenį Bendrijai siekiant Geteborgo tikslų dėl darnaus vystymosi ir tikslų, nustatytų 6-joje Bendrijos aplinkos veiksmų programoje, įskaitant susijusias temines strategijas.

VI pagrindinis veiksmas – padėti ES įgyvendinti įsipareigojimus dėl klimato kaitos sušvelninimo pagal JTKKK¹⁰ ir jos Kioto protokolą ir skatinti prisitaikyti prie klimato kaitos pokyčių

Miškai sugeria anglies dvideginį ir gali teikti atsinaujinančias ir aplinkai nekenkiančias žaliavas bei energijos gamybos žaliavas. Tačiau dėl žemės paskirties kaitos, ypač dėl tropinių miškų iškirtimo¹¹, susidaro apie 25 % viso pasaulio šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos.

Komisija ir Miškų nuolatinis komitetas (MNK) išnagrinės, kaip būtų galima koordinuočiau vykdyti įpareigojimus pagal Kioto protokolo 3 straipsnio 3 ir 4 dalis¹², *inter alia*, įskaitant ataskaitų apie žemės paskirties pasikeitimus ir miško valdymą teikimą.

Komisija sudarys sąlygas MNK ir ES ekspertų grupės, skirtos anglies sekvestracijos klausimams nagrinėti¹³, mainams, siekdama, kad diskusijos apie klimato kaitos sušvelninimą būtų produktyvesnės. Bus aptariama: priemonės, kaip sumažinti miško kirtimą visame pasaulyje, ir klimato srities įsipareigojimai po 2012 m.

Komisija toliau remis klimato kaitos poveikio ir prisitaikymo prie jo mokslinius tyrimus, mokymus ir studijas.

Valstybės narės raginamos vertinti klimato kaitos poveikį, šviesti visuomenę, keistis patirtimi ir skatinti klimato kaitos poveikio švelninimą ir prisitaikymą prie jo.

VII pagrindinis veiksmas – prisidėti prie atnaujintų Bendrijos tikslų dėl biologinės įvairovės 2010 m. ir vėliau įgyvendinimo¹⁴

Kadangi yra sunykusi didelė ES biologinės įvairovės dalis ir ji toliau nyksta, Bendrijai ir valstybėms narėms reikia sparčiai imtis priemonių buveinėms ir natūralioms ekosistemoms atkurti, jei norime sustabdyti biologinės įvairovės nykimą.

¹⁰ JT Konvencija dėl klimato kaitos.

¹¹ COM(2005) 35 galutinis.

¹² Miško želdinimas, atželdinimas, kirtimas ir tvarkymas.

¹³ Ši grupė aptaria žemės paskirties, žemės paskirties kaitos ir miškininkystės klausimus JTKKK posėdžiuose.

¹⁴ COM(2006) 216 galutinis „Biologinės įvairovės mažėjimo sustabdymas iki 2010 m. ir jos išsaugojimas ateityje“.

Miškų nuolatiniam komitetui Komisija pasiūlys:

- dalintis patirtimi apie „Natura 2000“ programos įgyvendinimą miškingose teritorijose;
- apsvarstyti galimybę atlikti miško biologinės įvairovės stebėseną, kuri būtų šiuo metu vykdomo darbo ES biologinės įvairovės rodiklių srityje¹⁵ bandomasis projektas;
- apsvarstyti miškų fragmentacijos ir miškų plitimo poveikio biologinei įvairovei stebėseną;
- įvertinti turimą informaciją ir mokslines studijas apie tai, koks turi būti miškų, neliestų žmogaus, plotas ir jų apsaugos priemonės;
- sekti, kaip įgyvendinama JTBIK¹⁶ ir kiti su miškų biologine įvairove susiję sprendimai.

Komisija periodiškai organizuos bendrus ES už miškų ir gamtos sritis atsakingų vadovų susitikimus ir skatins, kad valstybių narių miškų administracijos aktyviai neoficialiai keistųsi informacija apie ES gamtos apsaugos teisės aktų įgyvendinimą („GreenEnforce Network“).

VIII pagrindinis veiksmas – kurti Europos miškų stebėsenos sistemą

Europos miškų monitoringo ir aplinkos sąveikos schema („Forest Focus“)¹⁷ baigiasi 2006 m. 2007–2013 m. laikotarpiu bus galima ES aplinkos stebėsenos veiklą remti pagal naująją LIFE+ priemonę.

Kad valstybės narės ir Komisija galėtų įgyvendinti savo įsipareigojimus pagal tarptautinius susitarimus ir įgyvendinti ES direktyvas, pvz., „Natura 2000“, Vandens pagrindų direktyvą ir Augalų sveikatos direktyvą, informacija apie miškus turi būti suderinta.

Komisija kartu su **valstybėmis narėmis** ir susijusiomis tarptautinėmis organizacijomis sieks sukurti Europos miškų stebėsenos sistemą, kurioje būtų naudojamos jau esamos miškų duomenų bazės ir stebėsenos sistemos. Suderinta sistema, paremta esamomis ir būsimomis duomenų rinkimo schemomis¹⁸ ir valstybių narių, Komisijos (Jungtinio tyrimų centro, Eurostato¹⁹), EAA²⁰ ir tarptautinių organizacijų (pvz., UNECE²¹, FAO²²) ekspertų žiniomis – tai geriausia priemonė patenkinti mokslinės ir politinės atskaitomybės poreikius. Jungtinis tyrimų centras įsteigs Europos miškų duomenų centrą. Stebint mišką nebus apsiribojama aplinkos rodikliais – taip pat bus renkama ekonominė ir socialinė informacija, gali būti

¹⁵ „SEBI 2010“ (2010 m. Europos biologinės įvairovės rodiklių paprastinimas bendradarbiaujant su Europos aplinkosaugos agentūra ir JT aplinkosaugos programos atstovais).

¹⁶ JT Biologinės įvairovės konvencija.

¹⁷ Reglamentas (EB) Nr. 2152/2003 (OL L 324, 2003 12 11).

¹⁸ ES vykdo dvi iniciatyvas, siekdama iki 2008 m. turėti pažangią, savalaikę ir sudertintą geoerdvinę informaciją: „Galileo“ navigacinę sistemą ir GMES (Aplinkos ir saugumo pasaulinės stebėsenos sistema) Žemės stebėjimo sistemą.

¹⁹ Europos Bendrijos Statistikos biuras.

²⁰ Europos aplinkos agentūra.

²¹ JT Europos ekonominė komisija.

²² JT Maisto ir žemės ūkio organizacija.

įtraukiami ir 4-osios ministrų konferencijos dėl Europos miškų apsaugos (MCPFE)²³ patvirtinti rodikliai.

IX pagrindinis veiksmas – stiprinti ES miškų apsaugą

Miškų gaisrai, biotiniai veiksniai ir atmosferos tarša turi apčiuopiamos reikšmės ES miškų ekologinei būklei ir produktyvumui. Pasaulio prekyba ir klimato kaita padidino žalingų organizmų ir invazinių rūšių galimų pernešėjų skaičių. Kadangi vienas iš pagrindinių miško politikos prioritetų yra miškų apsauga nuo biotinių ir abiotinių veiksnių, labai svarbu turėti naujausią informaciją apie ES miškų būklę.

Komisija:

- toliau kurs Europos miškų gaisrų informacijos sistemą
- atliks tyrimą, kuriame bus išnagrinėta, kokie veiksniai (įskaitant miškų gaisrus) turi daugiausia įtakos Europos miškų būklės raidai, šiuo metu taikomų Bendrijos priemonių ir miško apsaugos priemonių veiksmingumą bei galimybes pagerinti šių priemonių veiksmingumą ateityje;
- skatins valstybes nares sudaryti grupes, kurios ištirtų konkrečias regionines miškų būklės problemas;
- remis miškų apsaugos ir fitosanitarinius mokslinius tyrimus pagal 7-ąją mokslinių tyrimų pagrindų programą.

Be to, pasinaudodamos EŽŪKPF ir Life+ priemone, **valstybės narės** gali:

- rengti nacionalines miško želdinimo gaires ir skatinti miško želdinimą aplinkosaugos ir apsaugos tikslais;
- skatinti agrarinės miškininkystės sistemas;
- skatinti „Natura 2000“ miškui skirtas priemones;
- skatinti programas, skirtas paskatinti miškų savininkus prisiimti savanoriškus aplinkosaugos išipareigojimus;
- skatinti investicijas, padidinančias miškų ekologinę vertę;
- remti miškų gaisrų prevencijos priemones;
- remti gamtos katastrofų ir gaisrų pažeistų miškų atkūrimą;
- remti miškų gaisrų priežasčių mokslinius tyrimus, visuomenės informavimo kampanijas, mokymus ir parodomuosius projektus;
- persvarstyti ir atnaujinti platesnes apsaugos nuo biotinių ir abiotinių veiksnių strategijas, įskaitant rizikos, susijusios su žalingais organizmais ir invazinėmis rūšimis, vertinimo tyrimus.

3.3. Gyvenimo kokybės gerinimas

Tikslas – gerinti gyvenimo kokybę išsaugant ir gerinant miškų socialinį ir kultūrinį aspektą.

²³

4-oji ministrų konferencija dėl Europos miškų apsaugos (Viena 2003 m.): Tvarios miškotvarkos rodikliai.

Miškų prekės ir paslaugos teikia piliečiams, jų sveikatai ir gyvenimo kokybei daug naudos, pvz., patogumus ir rekreaciją miestuose ir kaimuose, darbą ir pajamas milijonams gyventojų, dirvožemio ir vandens apsaugą, apsaugą nuo erozijos, dykumėjimo ir gamtos nelaimių.

Tam, kad pagerintų gyvenimo kokybę išsaugodamos ir gerindamos miškų socialinį ir kultūrinį aspektus, **valstybės narės**, laikydamosi savo prioritetų ir pasinaudodamos EŽŪKPF pagalba, turi galimybę skatinti investicijas, kurios padidina miškų visuomeninę vertę.

X pagrindinis veiksmas – skatinti aplinkosauginį švietimą ir informacijos sklaidą

Siekiant, kad visuomenė deramai suvoktų tvarios miškotvarkos naudą, būtina gerinti jos žinias apie tai.

Komisija sudarys sąlygas valstybėms narėms dalytis informacija apie aplinkosauginį švietimą ir informavimo kampanijas, ypač skirtas vaikams (iniciatyvos, pvz., „mokyklos miške“ arba „švietimo apie mišką centrai“). **Valstybės narės** skatins švietimą apie tvarią miškotvarką.

XI pagrindinis veiksmas – išlaikyti ir gerinti miškų apsaugines funkcijas

Kai kuriose Europos dalyse padidėjus gamtos nelaimių grėsmei, vykstant ekstremaliems meteorologiniams reiškiniams, esant erozijos ir dykumėjimo problemoms, akivaizdi miškų apsauginės funkcijos svarba, ypač kalnuotose vietovėse ir Viduržemio jūros teritorijose.

Todėl reikia koordinuoti stebėseną ir planavimą bei turėti veiksmingas apsaugos priemones. Labai svarbu informuoti visuomenę ir keisti žiniomis apie gamtos pavojų ir rizikos valdymą.

Nenukrypdamos nuo savo prioritetų ir pasinaudodamos EŽŪKPF pagalba, **valstybės narės** gali:

- didinti investicijas ir gerinti tvarią miškotvarką siekdamas užkirsti kelią gamtos pavojams ir padidinti saugą;
- šiuos aspektus įtraukti į švietimą apie mišką ir visuomenės informavimo veiklą.

Pasinaudodamos EŽŪFKP pagalba, valstybės narės gali daugiau investuoti į gamtos pavojų prevenciją ir saugą, ypač kartu su kitomis valstybėmis narėmis.

Komisija sudarys sąlygas keisti patirtimi apie miškų apsauginę funkciją didinančias priemones.

XII pagrindinis veiksmas – ištirti miesto ir užmiesčio miškų potencialą

Daugeliui europiečių mieste esantys miškai yra pagrindinis gamtos teikiamos naudos ir vertybių šaltinis. Planuojant, kuriant ir tvarkant miesto ir užmiesčio miškus kyla naujų reikalavimų miškų tvarkytojams, ypač kai tai yra susiję su vietos bendruomenių, kurias gali paveikti miško darbai arba kuri tikisi iš jų naudos, įtraukimu ir jos reakcija į šią veiklą.

Remdamosi moksliniais tyrimais, **Komisija ir valstybės narės**:

- persvarstys miesto ir užmiesčio miškų socialinio poveikio ir poveikio žmogui vertinimo metodikas ir jas integruodamos sukurs tinkamus ilgalaikius rodiklius ir tvirtus pagrindinius principus, kuriais bus galima vadovautis investuojant į miškus ir juos tvarkant ateityje;
- išnagrinės, kaip galima įtraukti vietos bendruomenes ir netradicines suinteresuotąsias šalis į miesto ir užmiesčio miškų planavimą, sukūrimą, tvarkymą ir naudojimą.

3.4. *Koordinavimo ir ryšių puoselėjimas*

Tikslas – didinti sektorių darną ir gerinti jų bendradarbiavimą siekiant subalansuoti įvairių lygių organizacijų ir institucijų ekonominius, aplinkosaugos ir socialinius bei kultūrinius tikslus.

Nors miškų politika priklauso valstybių narių kompetencijai, vykdoma daug ir Europos masto politinių iniciatyvų, turinčių įtakos miškų sektoriui. Todėl miškų sektoriui labai svarbu, kad būtų koordinuojama valstybių narių skirtingų sektorių politika, valstybių narių ir Komisijos politika ir skirtingos politikos kryptys pačioje Komisijoje.

XIII pagrindinis veiksmas – didinti Miškų nuolatinio komiteto svarbą

Tarybos sprendime, kuriuo įkuriamas Miškų nuolatinis komitetas²⁴, šiam komitetui suteikiama daug įgaliojimų, susijusių su informacijos mainais ir konsultacijomis.

Tam, kad veiksmų planas būtų įgyvendinamas koordinuotai, **Komisija ir MNK nariai** parengs metinę komiteto darbo programą.

Komisija rengs bendrus MNK ir Miškininkystės ir kamštienos patariamąsias grupes²⁵ posėdžius bei bendrus posėdžius su kitomis patariamosiomis institucijomis, pvz., su Bendrijos miškininkystės ir miško pramonės politikos patariamuoju komitetu²⁶.

Komisija sieks, kad MNK aktyviau patartų formuojant politiką, ypač skatins MNK teikti savo pozicijas ir ataskaitas savo iniciatyva.

MNK darbo metodai bus pritaikyti prie šių uždavinių prireikus suformuojant *ad hoc* darbo grupes.

Valstybės narės skatinamos ir toliau reguliariai rengti ES valstybių narių už miškų tvarkymą atsakingų vadovų susitikimus.

²⁴ Sprendimas 89/367/EB (OL L 165, 1989 6 15, p. 14).

²⁵ Sprendimas 2004/391/EB (OL L 120, 2004 4 24, p. 50).

²⁶ Sprendimas 97/837/EB (OL L 346, 1997 12 17, p. 95).

XIV pagrindinis veiksmas – labiau koordinuoti politikos kryptis su miškais susijusiais aspektais

Siekiant, kad kuo veiksmingiau būtų keičiamasi informacija apie iniciatyvas, kurios gali turėti įtakos miškų sektoriui, kiekvienas su tuo susijęs generalinis direktoratas paskirs su mišku susijusios politikos koordinatorių. **Komisija** reguliariai informuos MNK apie kitų politikos sričių iniciatyvas ir veiksmus, kurie gali būti reikšmingi komiteto darbui. Nepažeisdama savo administracijos struktūros ir atskirų tarnybų pareigų, **Komisija** dar padidins Tarpžinybinės grupės miškų ūkio klausimais svarbą.

XV pagrindinis veiksmas – taikyti atvirąjį koordinavimo metodą (AKM) nacionalinėms miškų programoms

Lisabonos Europos Vadovų Taryba apibūdino AKM kaip metodą, kuris padeda valstybėms narėms laipsniškai kurti savo įvairių sričių politiką.

Valstybių narių ir Komisijos atstovai MNK išnagrinės, ar AKM tinka taikyti savanoriškam nacionalinių miškų programų koordinavimui.

XVI pagrindinis veiksmas – didinti ES svarbą su miškais susijusiuose tarptautiniuose procesuose

Siekiant užtikrinti įvairių su miškais susijusių tarptautinių procesų nuoseklumą, reikia labai gerai koordinuoti veiklą **Komisijos** viduje ir **valstybėse narėse**. Šiuo atžvilgiu labai svarbus vaidmuo tenka susijusioms Tarybos darbo grupėms, ypač Miškų ūkio grupei.

Ne ES šalims galima padėti laikytis tarptautinių įsipareigojimų bendradarbiaujant su jomis ekonomikos ir plėtros srityje – toks bendradarbiavimas priklauso bendrai **Komisijos** ir **valstybių narių** kompetencijai. Numatyta per artimiausią dešimtmetį didinti bendrą pagalbą sumą. Tačiau priimant sprendimus dėl pagalbos teikimo labai svarbu užtikrinti, kad bus skiriama pakankamai dėmesio miškų sektoriui.

Nors po 2006 m. **Komisija** nebeturės specialiai miškams skirtos finansavimo priemonės, nuo 2007 m. bus galimybė teikti paramą pagal Aplinkos ir gamtos išteklių teminę programą ir pagal nacionalines arba regionines programas. Tokiu būdu bus galima tęsti paramą daugiašalių aplinkos susitarimų²⁷ ir miškų politikos procesų²⁸ įgyvendinimui. Kitas svarbus **Komisijos** ir **valstybių narių** remtinis prioritetas yra veiksmų planas dėl miškų įstatymo taikymo, valdymo ir prekybos (FLEGT)²⁹, ypač FLEGT šalių partnerių gebėjimų ugdymas.

Kalbant apie bendradarbiavimą su stojančiomis šalimis ir šalimis kandidatėmis bei su kaimyninėmis šalimis, **Komisija** ir toliau aktyviai dalyvaus ministrų konferencijų dėl miškų apsaugos Europoje, JT Ekonomikos komisijos Europai medienos komiteto ir Maisto ir žemės ūkio organizacijos su mišku susijusioje veikloje.

²⁷ JT Biologinės įvairovės konvencija, JT Klimato kaitos konvencija, JT Kovos su dykumėjimu konvencija, JT Tarptautinės prekybos nykstančiomis laukinės faunos ir floros rūšimis konvencija.

²⁸ JT Miškų forumas, Tarptautinis susitarimas dėl atogrąžų padarinės medienos.

²⁹ COM(2003) 251 galutinis.

XVII pagrindinis veiksmas – skatinti naudoti tvariai tvarkomų miškų medieną ir kitus miško produktus

Būsimame komunikate dėl miško pramonės konkurencingumo bus numatyti tinkami veiksmai, skatinantys naudoti daugiau medienos ir kitų miško produktų. Šis komunikatas yra kito komunikato dėl ES miškais pagrįstų ir su jais susijusių pramonės šakų konkurencingumo³⁰, kuriame buvo pateikta išsami sektoriaus analizė ir nustatyti pagrindiniai uždaviniai, tęsinys. Būsimame komunikate, atsižvelgiant į tai, kad ES miško pramonei tenka įveikti vis didesnę pasaulio konkurenciją, daugiausia dėmesio bus skiriama priemonėms, kaip pramonei pagerinti pagrindines sąlygas, ypač susijusias su energija ir žaliavomis. Ši komunikato dalis bus paremta Konkurencingumo, energetikos ir aplinkos aukšto lygio atstovų grupės darbo rezultatais. Be to, jame bus aptariami klausimai, susiję su naujovėmis, moksliniais tyrimais, technologijų plėtra, taip pat švietimu, mokymu ir informavimo veikla.

Komisija, apsiribodama veiksmų plano taikymo sritimi, sudarys sąlygas valstybėms narėms dalytis patirtimi, kaip kurti Viešųjų pirkimų direktyvos taikymo miško produktams gaires.

XVIII pagrindinis veiksmas – daugiau keistis informacija ir bendrauti

Kad būtų galima geriau informuoti visuomenę ir svarstyti miškų ūkio klausimus formuojant politiką, būtina turėti ir pateikti naujausią informaciją.

Komisija, aktyviai prisidedant **valstybėms narėms**, sukurs informavimo apie miškų ūkį strategiją, kurioje bus numatyti pagrindiniai žingsniai, kaip gerinti informavimą apie miškų ūkį Bendrijoje. Rengiant strategiją valstybės narės dalinsis patirtimi. Taip pat bus ištirta, ar būtų galima naudoti konkrečias informavimo priemones būsimuose miškams skirtuose tarptautiniuose renginiuose³¹.

Komisija sukurs miškų ūkiui skirtą tinklavietę Europos portale. **Valstybės narės** užtikrins, kad su miškais susijusi informacija būtų skelbiama jų tinklavietėse ir kad iš jų būtų prieiga prie miškų ūkiui skirtos Europos tinklavietės.

Igyvendindama Europos miškų stebėsenos sistemą **Komisija** taip pat kurs Europos miškų informacijos ir ryšių platformą, kuri padėtų geriau panaudoti ir perduoti gaunamą informaciją.

Valstybės narės yra raginamos papildomai organizuoti renginius visuomenės dėmesiui atkreipti, pavyzdžiui, „miško savaitė“ ar „miško diena“, kuriuose būtų skleidžiama informacija apie tvarios miškotvarkos privalumus.

4. ĮVERTINIMAS

Veiksmų planas truks penkerius metus (2007–2011 m.). 2009 m. bus atliktas tarpinis įvertinimas, o galutinis – 2012 m. 2012 m. Tarybai ir Europos Parlamentui bus pateikta veiksmų plano įgyvendinimo ataskaita.

³⁰ COM(1999) 457 galutinis.

³¹ 6-ojoje JT Miškų forumo sesijoje buvo pasiūlyta 2010 m. paskelbti tarptautiniais miškų metais.

Bendradarbiavimas su suinteresuotomis šalimis dėl veiksmų plano įgyvendinimo Bendrijos lygiu dažniausiai vyks per Miškininkystės ir kamštienos patariamąją grupę.

Komisijos ir valstybių narių veiklą įgyvendinant veiksmų planą koordinuos Miškų nuolatinis komitetas. Jis taip pat dalyvaus vertinant plano įgyvendinimą laikotarpio viduryje ir pabaigoje.